

Vyjádření Technické inspekce České republiky k problematice hromosvodů.

Na Technickou inspekci České republiky se obrací odborná technická veřejnost, aby se vyjádřila k problematice hromosvodů po vydání společného stanoviska Odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Odboru technické harmonizace a ochrany spotřebitele Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví k problematice platnosti norem při navrhování, povolování a zřizování ochrany před bleskem na stavbách zveřejněného ve Věstníku č. 1/2013 Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví ze dne 8. 11. 2012 pod č. 01/13, neboť technická inspekce České republiky je organizací státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení a v souladu s vyhláškou č. 73/2010 Sb., vydává ve stanovených případech odborná a závazná stanoviska k bezpečnosti těchto zařízení.

Ve věstníku je uvedeno - „*Při posuzování hromosvodu se nepoužije zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Po dokončení montáže komponentů je hromosvod dle vyhlášky č. 73/2010 Sb., o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízeních, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti, vyhrazeným technickým zařízením.*“

- 1) Výkonu dozoru Technické inspekce České republiky podléhají pouze zařízení určená na ochranu před účinky atmosférické a statické elektřiny, pokud jsou součástí zařízení uvedených ve skupinách A až D. V těchto případech podává odborná a závazná stanoviska.

Zařízení třídy I.	Skupina A	Zařízení určené pro použití v prostředí s nebezpečím výbuchu
	Skupina B	Zařízení pracovišť z hlediska úrazu elektrickým proudem zvláště nebezpečných působením vnějších vlivů; nebezpečí působení vnějších vlivů musí vyplývat z projektové dokumentace
	Skupina C	Zařízení v prostorách pro léčebné účely a ve zdravotnických zařízeních
	Skupina D	Zařízení ve stavbách určených pro shromažďování více než 200 osob
	Skupina E	Zařízení určená na ochranu před účinky atmosférické a statické elektřiny, pokud jsou součástí zařízení uvedených ve skupinách A až D

- 2) Ze zákona č. 174/1968 Sb. § 6a (1) a) vyplývá, že podává odborná a závazná stanoviska o tom, zda jsou při projektování, konstrukci, výrobě, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě a revizi vyhrazených technických zařízení splněny požadavky bezpečnosti technických zařízení.
- 3) V případě projektování zařízení určených na ochranu účinků atmosférické a statické elektřiny, pokud jsou součástí zařízení uvedených ve skupinách A až D, vydává odborné a závazné stanovisko jen v případech, že je o toto stanovisko požádána.
- 4) Zodpovědnost za to, že byl vypracován projekt v souladu s platnými právními předpisy a že navržené zařízení na ochranu účinků atmosférické a statické

elektriny splňuje požadavky kladené na tato zařízení, nese v plné míře projektant. Tuto oblast řeší zákon č. 183/2006 Sb. v § 159 (stavební zákon)

§159 (2) Projektant odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru a působit v součinnosti s příslušnými dotčenými orgány. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena.

§160 (2) Zhotovitel stavby je povinen provádět stavbu v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, dodržet obecné požadavky na výstavbu, popřípadě jiné technické předpisy a technické normy a zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.

Náležitosti vlastní projektové dokumentace následně řeší vyhláška č. 499/2006 Sb. v příloze č. 2, článek 3.7.3

3.7.3. Bleskosvody

- a) zdůvodnění a popis použitého jímacího zařízení,
- b) popis provedení svodů včetně vodivého spojení na uzemnění,
- c) popis a provedení uzemnění,
- d) popis použitých materiálů a jejich dimenzování,
- e) napojení různých kovových dílů nebo konstrukcí střechy k jímací soustavě, použití náhodných svodů,
- f) zdůvodnění typů bleskosvodů a rozmístění jímací soustavy,
- g) napojení na uzemňovací soustavu a popis zvolených materiálů,
- h) schéma napojení jímačů na uzemňovací soustavu,
- i) propojení zemničů, dispoziční výkresy jímačů na střechách a návrh detailů,
- j) propojení kovových konstrukcí objektu,
- k) půdorys zastřešení s vyznačením všech podstatných součástí (jímačů, spojení, svodů, zemničů apod.) a součástí připojených na bleskosvod.

- 5) Montážní organizace zodpovídá za provedení montáže v souladu s projektem a splnění požadavků legislativy, tak jak je uvedeno ve stavebním zákonu.
- 6) Státní odborný dozor ověřuje, zda montáž byla provedena podle projektové dokumentace.
- 7) V §3 vyhlášky č. 268/2009 Sb. je mimo jiné definován pojem „**normová hodnota**“ takto: „normovou hodnotou konkrétní technický požadavek, zejména limitní hodnota, návrhová metoda, národně stanovené parametry, technické vlastnosti stavebních konstrukcí a technických zařízení, obsažený v příslušné české technické normě, jehož dodržení se považuje za splnění požadavků konkrétního ustanovení této vyhlášky“. **Vyhláška č. 268/2009 Sb. stanovuje konkrétní požadavek v § 36 odst. 1, 2 a 3, kde je uvedeno“:**

- 1) *Ochrana před bleskem se musí zřizovat na stavbách a zařízeních tam, kde by blesk mohl způsobit*
  - a) *ohrožení života nebo zdraví osob, zejména ve stavbě pro bydlení, stavbě s vnitřním shromažďovacím prostorem, stavbě pro obchod, zdravotnictví a školství, stavbě ubytovacích zařízení nebo stavbě pro větší počet zvířat,*
  - b) *poruchu s rozsáhlými důsledky na veřejných službách, zejména v elektrárně, plynárně, vodárně, budově pro spojová zařízení a nádraží,*
  - c) *výbuch zejména ve výrobě a skladu výbušných a hořlavých hmot, kapalin a plynů,*
  - d) *škody na kulturním dědictví, popřípadě jiných hodnotách, zejména v obrazárně, knihovně, archivu, muzeu, budově, která je kulturní památkou,*
  - e) *přenesení požáru stavby na sousední stavby, které podle písmen a) až d) musí být před bleskem chráněny,*
  - f) *ohrožení stavby, u které je zvýšené nebezpečí zásahu bleskem v důsledku jejího umístění na návrší nebo vyčnívá-li nad okolí, zejména u továrního komína, věže, rozhledny a vysílací věže.*
- 2) *Pro stavby uvedené v odstavci 1 musí být proveden výpočet řízení rizika podle normových hodnot k výběru nejvhodnějších ochranných opatření stavby.*
- 3) *Pro uzemnění systému ochrany před bleskem se u staveb zřizuje přednostně základový zemnič.*
- 8) Ze stanoviska vydaného ve Věstníku úřadu dále mimo jiné vyplývá, že ČSN nejsou považovány za právní předpisy a není stanovena obecná povinnost jejich dodržování. Taková povinnost však může vyplynout z jiného právního aktu, např. odkazem na ČSN v právním předpisu.“
- 9) Z výše uvedeného textu vyhlášky vyplývá, že podle odstavce 2 musí být proveden výpočet řízení rizika podle normových hodnot tedy ČSN a to v případech stanovených v odstavci č. 1. Tím je splněn požadavek definovaný touto vyhláškou.
- 10) Rovněž je zřejmé, že požadavek vyhlášky se vztahuje pouze na výpočet řízení rizika podle ČSN. Za výběr nejvhodnějších ochranných opatření stavby odpovídá projektant, který v případě, že návrh obsahuje jiné systémy, než jsou uvedeny v příslušné ČSN musí prokázat, že navržený systém zabezpečuje minimálně stejný stupeň bezpečnosti, než jaký je uveden v normách ČSN.
- 11) Technické inspekci České republiky není známo, že by některým z právních předpisů bylo zakázáno montovat a následně užívat i jiné systémy než jaké jsou uvedeny v ČSN EN 62305-1 až 4. Technická inspekce České republiky však upozorňuje, že pro posouzení bezpečnosti instalované ochrany vyžaduje schválenou projektovou dokumentaci a pokud splňuje podmínku vyhlášky č. 268/2009 Sb. konkrétně § 36 odst. 1, je nutné předložit výpočet řízení rizika podle normových hodnot ČSN a zhodnocení, zda navrhované zařízení splňuje požadavky na bezpečnost na minimálně stejné úrovni jako systém navržený podle ČSN.